

Matkailu

Puhelin: 010 665 3142

Sähköposti: hyva.arki@satakunnankansa.fi

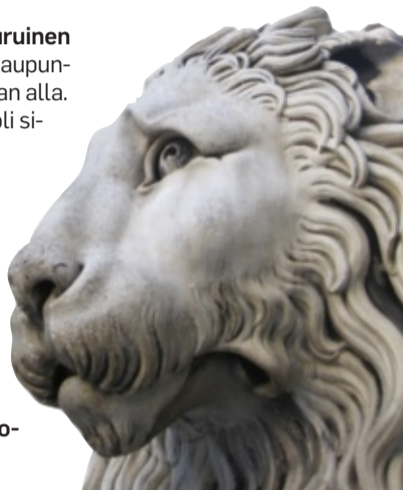
3 x pakko nähdä

1. Palazzo Rosso, Biancon ja Tursin museot. Koko katu palatseineen on Unescon maailmanperintöä. Vierekkäisiin museoihin pääsee yhdellä lipulla. Tursissa säilytetään musiikkihistorian parasäänisintä Niccolò Paganinin Guarneri-viulua, Biancossa voi mietiskellä Caravagion maa-lauksen Ecce Homon äärellä ja Rossossa ihailta muiden muassa Albrecht Dürerin Nuorukaisen muotokuvaa. **Via Garibaldi 18**
→ www.irotli.it

2. Kolumbuksen pikkuruinen kotitalo aivan vanhan kaupunginportin Porta Sopranan alla. Amerikan löytäjän isä oli sivutoinään portinvartija. **Piazza Dante**

San Lorenzon katedraaliin Genovassa kuljetaan kivileijonan katseen alta.

3. San Lorenzon (Pyhän Laurin) katedraali vanhankaupungin ytimessä. Goottilaista kirkkoa vartioi kaksi kivistä leijonaa. Sisällä kirkon museossa voi heittäytyä hetkeksi mielikuvituksen vietäväksi Sacro Gatinon, smaragdinvihreän lasimaljan äärellä. Maljan uskottiin pitkään olevan Graalin malja. Sitten se on todettu taidokkaaksi islamilaiseksi käsitetyksi 600-luvulta. **Piazza San Lorenzo**
→ www.museidigenova.it

3 x syö täällä

1. Ristorante Cucina-Casalinga da Mario. Kotiruokaravintolassa ruoka on aina hyvää, ja seuraksi saat salin täyden tavallisia kaupunkilaisia. Kaksi henkeä syö 20 eurolla runsaan alkuruoan, pääruoan, korillisen leipää ja palanpainikkeeksi litran pullovetta ja neljänneksen punaviiniä. **Salita S. Paolo 28**

2. Ristorante Pizzeria La Mamasta saa mahtavia pizzoja. Genovaalainen erikoisuus perunapizza, 8 euroa, Margherita, 5 euroa. Paikan löytää vanhastakaupungista, kun lähtee Piazza delle Erben nurkalta

vanhaan satamaan. Kannattaa mennä ennen kello 19.30:ä. **Via di San Bernardo 70**

3. Creuza de mä. Michelin-tähtiravintola Boccadassessa, jonne pääsee Piazza Dantelta bussilla 42. Pois pitää jäädä pysäkillä De Gaspari 2. Lounasaikaan ravintolassa on asiakkaita vain muutamassa pöydässä. Kahden hengen pääruoat edullisimmasta päästä ja pullo paikallista punaviiniä maksavat 70 euroa. **Piazza Nettuno 2**
→ www.ristorantecreuzadema.it

3 x pakko maistaa

1. Pesto genovese, pestokastike on kotoinen Genovasta, jossa basilika kuulemma kasvaa aivan erityisen hyväksi. Sitä syödään pastan kanssa tai vaihtoehtoisesti paikalliseen tapaan myös perunoiden ja papujen kera.

jossa päällysteynä on esimerkiksi oliiveja tai sipulia ja öljyä. Genovassa focaccia leivotaan erityisen ohueksi, ja sitä voi ostaa leipomoista paperinyytelihin välipalaksi.

2. Focaccia on ohut leipä,

3. Fritto misto, paikallinen herku friteeratuista pikkukaloista ja äyriäisistä.

3 x shoppaa täällä

1. Ostoskadut. Hyviä kaupakatuja ovat muun muassa Via XX Settembre, joka lähtee Piazza de Ferrarilta, ja läheinen Via Roma hienoine putiikkeineen ja kauppagallerioineen sekä Via San Lorenzo, Via San Luca ja Via Luccoli vanhassakaupungissa.

Genovan pienissä ruokakaupoissa saa juuston ja tortellinit näin kauniisti pakattuina.

2. Kauppahalli. Mercato Orientale, kauppahalli, Via XX Settembrilla on ruokien aareita. Ainakin voi nauttia upeasta esillepanosta ja hienoista tuoksuista. Halli on perustettu 1889 vanhaan luostariin.

Vuonna 1810 perustetussa kirjakauppa Libreria Bozzissa Via Cairoli 2:ssa saa myös istua ja selaila. Maccelleria Nico, lihakauppa, Via Maccelli di Soziglia 8:ssa on perustettu 1790.

3 x lapsille ja nuorille

1. Merirosvolaiva Galeone Neptune Porto Anticossa, viihättävän viihtyisässä vanhassa satamassa. Se on rakennettu 8,2 miljoonalla eurolla alun perin Polanskin Pirates-elokuvaa varten. Sisään pääsy viisi euroa, mutta laivaa voi ihailta ulkoa ilmaiseksikin.

maan sen 70 eksoottiseen altaaseen.

3. Uimarantoja on kaupungissaakin, mutta paikalliset suosittavat esimerkiksi St. Fruttuoson uimarantaa, jonne pääsee kätevästi vesibussilla Akvaarion vierestä tai Arenzan rantoja, jonne mennään paikallisjunalla. Julkiset rannat ovat ilmaisia, yksityisillä saa kuudella eurolla rantatuolin, suihkun, uimakopin ja pääsyn WC:hen.

Genovassa hissikin on julkinen kulkuneuvo

Genova: Vanhasta teollisuus- ja satamakaupungista on sukeutunut arvoisensa kulttuurikaupunki.

ELIISA HOLSTIKKO-OJANEN
TEKSTI JA KUVAT
Genova, Italia

Genovalle täytyy antaa vähän aikaa paljastaa olemuksensa.

Aluksi voi unohtaa kartan, ja vain kuljeskella kapeita, hämääriä katuja ja kujia. Eksyä ei voi – ainakaan pitkäksi aikaa, vaikka Genovan historiallinen keskusta onkin Euroopan suurin. Kun tie vie alas päin, on matkalla kohti rantaa ja historiallista satamaa. Ylöspäin kulkija päätyy ennen pitkää 1800-luvulla rakennetun osan jollekin suurelle kadulle tai aukiolle.

Genovan vanhojen osien kaupunkirakenne on omintakeinen. Talot ja kirkot ryhmittyvät yksittäisten aatelis- tai kauppiasperheiden aukioille. Alun perin meritasavallassa oli neljä aatelissukua, joiden etuoikeutena oli rakentaa talonsa mustin ja valkoisin kivin raidallisiksi yläkerroksiin asti. Nousukkaille sallittiin vain yksi raidallinen kerros.

Tietenkin myös kirkot rakennettiin raidallisiksi.

Kujilla paljastuu myös elämän yllätyksellisyys. Yhtäällä on lihakauppa, jossa perheemännät jonoavat lehmän mahalaukkua ja sisäelimiä, ja aivan lähellä odottaa tähtiravintola lounasvieraitaan. Toisaalla joutuu lounasaikaan yhtäkkiä tyttökadulle, kun kääntyy pankkien reunustamalta hienolta kadulta poikkikujalle.

Vuoret ja meri

Genova on valon ja varjon kaupunki. Vanhan keskustan kujilla on päivällikin hämärää. Kun taas kaupunkia katselee ylärinteiden asuinalueilta, kylpee talomeri häikäisevässä välimerelissä paisteessa. Ylärinteillä asuvat kulkevat alakaupungista kotikadulle julkisella hissillä.

Muodoltaan kaupunki on pitkä ja kapea, Alppien ja Apen-

niinien ja Välimeren väliin puristunut kaistale. Monet entiset kalastajakylät idästä ja lännestä ovat kasvaneet osaksi laajennuttua kaupunkia.

Vain muutaman kilometrin päässä keskustan hyöriästä Boccadasse, entinen kalastajakylä, on värikkäine taloineen säilyttännyt kiireettömän tunnelmansa. Pikkulapset leikkivät kaitsojineen pikkuruisella kivirannalla, ukot istuvat ryhmänä kahvilan seinustalla ja koulutytöt pitävät evästaukoa muurilla.

Keskustasta länteen sijaitseva Sestri Ponente taas on yhä kuin oma pieni kaupunkinsa vilkkaat ostoskatuineen ja piazzoineen. Perinnetietoiset asukkaat ovat säilyttäneet suojelushimykseenään Pyhän Alberton, vaikka Genovan suojelija on Johannes Kastaja. Siksi tässä kaupunginosassa pidetään kaupat kiinni Alberton päivänä, kun muualla kaupungissa eletään täyttä arkea.

Kuulut genovalaiset

Kaupungin kuulu poika, **Kristoffer Kolumbus**, ottaa junalla saapuvat vastaan Principen rautatieasemalla valkeana korkeajalustaisena patsaana. Amerikan löytömatkalleen 1492 hän ei kuitenkaan lähtenyt kotikaupungistaan, vaan Espanjasta. Kolumbuksen kotitalo, osittain raunioitunut kivimökki, on museoiti. Se seisoo Porta Sopranan juurella. Portti korkeine torneineen on jääne muinaisesta kaupunginmuurista. Löytöretkeilijän kankaankutojaisa vartioi sivutoinään yhtä kaupungin porteista. Kivirakennus oli perheen työsuhte-asunto.

Toinen kuulu genovalainen oli viulutahturi **Niccolò Paganini**. Hänen mielisoitintaan Guarneri del Gesua eli il Cannonea säilytetään tarkoin vartioidussa, juuri oikeaan kosteusprosenttiin säädetyssä huoneessa palatsi Tursin museossa. Ihan pelkkä museoesine se ei ole. 12. loka-

Boccadassen kaupunginosassa elämä soljuu rauhalliseen tahtiin, kuten entiselle kalastajakylälle hyvin sopii.

kuuta sitä saa kunnian soittaa vuosittain järjestettävän Premio Pagani -viulukilvan voittaja.

Yksityiset panostavat

Turismi kasvaa Genovassa reipain luvuin – toisin kuin Roomassa ja Firenzessä. **Claudia Pinna** ja **Maria-Teresa Como** kaupungin matkailutoimistosta sanovat kaupungin houkuttavan uutena kohteena Italian ystäviä.

– Roomaankin voi kyllästyä kymmenennen vierailun jälkeen, ja onhan Genova uskomaton kulttuurikaupunki, mainostavat naiset.

Matkailun kehittäminen on paljolti yksityisten harteilla, ja se näkyy nyt tuloksina. Kaupungin omaa matkailun edistämistä syö byrokraatia ja se, ettei naapuriprovinssien kanssa tahdo syntyä yhteistyötä.

– Ylimmät matkailuvirat ovat poliittisia. Kun valta vaihtuu, eivät uudet toimijat sitoudu enää aiempiin hankkeisiin.

Genovan matkailubudjetti on pieni, vain noin 500 000 euroa. Työntekijöitä on kolmeitoista. Vertailun vuoksi matkailun panostavassa Barcelonassa käytetään 32 miljoonaa euroa, ja työntekijöitä on 120.

Via Garibaldi, Unescon maailmanperintökatu Genovassa.

Jylhiä kallioita ja tunnelmointia rakkauden polulla

ELIISA HOLSTIKKO-OJANEN
Genova, Italia

Cinque Terre – viisi pikkukylää Italian Rivieralla Genovan ja La Spezian välillä – vetää matkailijoita puoleensa. Genovasta kylään pääsee kätevimmin paikallisjunalla. Matkaan tosin tuhraantuu pari tuntia, sillä juna pysähtyy tiuhaan. Monterosso al Mare, Vernazza, Corniglia, Manarola ja Riomaggiore ovat Unescon maailmanperintökohteita. Maa nousee kallioisena Ligurian merestä, ja talot lähes roikkuvat meren yllä. Maisema on uskottoman kaunis.

Kyläläiset elivät vuosisatoja eristyksissä. Kunnolliset yhteydet ulkomaailmaan syntyivät vasta 1920-luvulla. Alkuperäisten asukkaiden arvelaan olleen etruskeja, jotka vetäytyivät tänne viiniä viljelemään. Asukkaisa sanotaankin olevan jäljellä etruskien piirteitä, ja kujilla voidaan onnistua näkemään hyvin lyhyitä, tummia ja ulkonevasilmäisiä ihmisiä.

Pitkiä patikoita

Kunnon kengät ovat tärkein matkavaruste, jos aikoo kävellä kylästä toiseen. Osa kapeista reiteistä on todella vaativia jyrkkine nousuineen ja laskuineen. Paikoin reitti kulkee aivan jyrkännettä, meri tyrskyä kymmeniä metrejä alempana. Suojakaide ei tuo turvaa, jos on korkean paikan kammoa. Vaikkeimmalle osuudelle Monterossosta Vernazzaan lähtöä kannattaa harkita tarkkaan. Kunnostaan epävarma voi kävellä ensimmäiselle kansallispuiston lippujen tarkastuspisteelle. Ellei hirvittänyt, voi jatkaa jalan.

Muussa tapauksessa on parasta palata asemalle ja hypätä junaan. Kylästä toiseen voi päästä myös vesibussilla.

Leppoisaa kävelyä haluavien kannattaa aloittaa retkensä Riomaggioresta. Via dell'Amorea, rakkauden polkua pitkin pystyy kulkemaan Manarolaan vaikka lastenrattaiden kanssa. Myös Manarolasta Cornigliaan

on helpokulkuista, mutta tuulella ja sateella reitti suljetaan herkästi. Corniglian asemalla on tehtävä ratkaisu, hypätäkö junaan vai yrittääkö vielä itse kylään kapuamalla 377 porrasta.

Rakkauden polku

Romantiikka roihuaa Riomaggioresta lähettäessä rakkauden lukkojen polulla. Lukkoja on kiinnitetty kallioihin, muu-

Pikaopas

Genova

Mikä?

Ligurian maakunnan pääkaupunki Italiassa. Vanha satama- ja teollisuuskaupunki, mutta myös hieno kulttuurikaupunki. Euroopan kulttuuripääkaupunki 2004.

Perille

Genovaan ei ole Suomesta suoria lentoja. Jos haluaa lentää itse kaupunkiin, niin on vaihdettava konetta esimerkiksi Pariisissa. Finnairilla pääsee Milanoon, josta voi jatkaa bussilla tai junalla. Aamukoneelta ehtii hyvin tuloaluaa vastapäätä laiturin 13:sta lähtevään Volpi-yhtiön linja-autoon. Aulan lippumyymälästä bussilippu maksaa 24 euroa, kuljettajalta ostettuna pari euroa enemmän. Genovassa bussi pysähtyy rautatieasemilla. Aamulla kello 6 samalla autolla pääsee suoraan Milanon Malpensen kentälle.

Liikkuminen

Kaupungissa on yksi metrolinja. Linja-autojen lisäksi myös hissit ovat julkista liikennettä, ja niillä pääsee ylempiin kaupunginosiin. Lippuja voi ostaa lehtikoskeista. 1,20 euron lippu on voimassa 90 minuuttia. Päivälippu maksaa 3,50 euroa. Lippu on leimattava keltaisessa koneessa joko asemalla tai bussissa. Vanhassakaupungissa liikutaan jalan.

Nuku täällä

55 euroa

Galata Hotel, 3 tähteä. Asiallinen hotelli lähellä Principe-asema, kävelymatkan päässä tärkeimmistä nähtävyyksistä. Huoneiden hinnat 55–90 euroa.

Via Andrea Doria 4a
→ www.galatahotel.it

100 euroa

Actor Hotel, 3 tähteä. Tyylikääs- ti korjattu pikku hotelli hyvällä alueella keskustassa. Huoneiden hinnat 80–250 euroa. Saatavilla myös huone neljälle.

Via Goito 20
→ www.hotellactor.it

500 euroa

Grad Hotel Savoia, 5 tähteä. Kun haluat mannermaista ylläilystä. Hotellilla on myös listahintoja edullisempia tarjouksia. Sijaitsee Principe-aseman lähellä, rauhallisella alueella. Hotellissa on kylpylä, maisematerassi ja uima-allas katolla. Italialainen keittiö.

Via Arsenale di Terra 5
→ www.hotelsavoiaigenova.it

Suomalaisia kirjoja

Pääkirjastossa, Biblioteca Civica Beriossa, on Italian ainoa suomenkielinen osasto. Osaston sai aikaiseksi genovalainen matkatoimistoyrittäjä, tohtori Liisa Väisänen lahjoituskampanjan avulla pari vuotta sitten Suomessa. Kirjoja lukevat muun muassa Genovassa työskentelevät Wärtsilän työntekijät ja Genovan yliopiston suomalaiset vaihto-opiskelijat. **Via del Seminario 16**